

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum III

[urn:nbn:de:bsz:31-41582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41582)

Iesu redemptor perditorum salua
tor redemptori aie lacrimose et p
te currentis dulce solaciu et sua
ue refrigerium da michi ome delectametu ex
te ispuere et obliuisti ut tuo sapore merear
iocundari et uoiat oro tpus ut quod mo e
do iuelatis oculis tandem aspicias q nra
spes et a longe saluto apprehendas q pro
uiribus meis desideo uultus aie amplectar
et deosculer et in claritatis tue abisso tot
absondar ut in uelamento alaru tuarum
sit pax michi p eua amer. Sequit R. ca

De sanatione lunatici in capitulo

Sequenti aute die illis redi
ens de monte ubi trissiguar
fiat uenit ad discipulos qs
inferius dimisit et occurr
ei turba que circa ipos erat Omnis si pre
lari uellent ad subditos descendere plumi
litatem compassionis et affabilitate multa
turba occurreret eis per pmar. Quia semp
stant in alto per elatos seu ambitos uel per
curiositatem ideo pauca eis. pauca ad eos
accedunt et pauca ab eis sanant nullum
enim legitur dicitur in monte sanasse. Et accessit
ad eum quidam de turba petens misereri
omnes filio suo lunatico fm lumen inuocatione
et uis discidebat dilamans eum. Cum eum
apprehendens ad terram allidebat et uoluitando
p diuisa membra uehans dissipabat sicqz
ad offendendum uehementiaz passiois spu
mabat ac dntibus scridebat et languens a
restebat et uis discidebat dilamans eu. Qui
etiam sepe eum uehans clamare faciebat
et nuc in ignem nuc in aqua mittebat ut
ut dudum pisset nisi prudentia dei eu conser
uasset. Et cum iubente domino adductus
esset statim spūs oturbauit eu. Videns em
se cito eiciendu faciebat peius quod pote
rat in eum. deinde increpauit eum domus
et percipiente ut exiret ab eo et ne ampli
in eu inueneret que etiam ab effectu malicie
sue surdum et mutū uocabat quia surdum

et mutum eum fecerat. statim discerpens eu
exiit ab illo. Et factus est sicut mortuus s
illius tenes manu eius eleuauit illū et surres
sanus et reddidit illum pti eius. **S**ibolus iste
lunaticus significat peccatorem que dyabolus p
apprehendit p pti delictos. Secundo clama
re facit per pti ardens desideriu. Tertio mu
tum facit ad pti et diuine laudis confessio
Quarto surdum per obduracoem ad uerbi dei
admonicoem. Quinto lunaticum p mentis instabi
litate et otiniam in malum uariacoem. Sexto
elidit et uoluitat per eius pti pceptos.
Septimo dissipat per diuersarum cogitacio
num uarietatem. Octauo scrideere facit den
tibus per iram et indignacoem ac spumde
per castitatem gram et libidinem. Nonno in
ignem luxurie mittit uel etiam elatis qz
quasi ignis sursum tendit et alta petit n
non in aqua voluptatum et cupiditatu
submergit. Decimo aridum reddit per ocu
seu ignem et in deuocoem. Undecimo uis dis
cedit per pti consuetudinem duodecimo dilam
at et dilacat per ualium ebriacoem. dum
aut puer ad deum accedit oturbat qz
sepe post pti ad deu coisi magis a de
momo impugnetur ut uel per tedum u
tatem et labores pmi exequat et adua
a reducat uel de sua expulsiōe se uidi
cet. Sic in pmitina etia multa grama
etamina illis apposuit quos suo regno sub
trahi doluit non aut puer uim pacens s dia
bolus inde inferens increpatur quia q pec
cancem uult sanare uicium odierit dicit argue
et depellere s hominem amando refovere
et confortare. Forens uero de mo ab homine
iniquas rueritur si homo cor suū clauis
humilitatis et caritatis serauit. Quatuor
aut discerpit eum qz diu de corde expelli
tur acores in eo temptatoes qunt. **S** libera
tus a demone uelut mortuus uidet qm
terrena desideria subegit uitam in se carnal q
uerfaciois extinguit et mudo mortuo appa
ret. Que aut hostis mortuo similem reddit.

hunc saluator pie deute tactu lenauit in
 quo ostenditur dei auxilium et surripit
 quo monstrat hois studium pmo em deus nos
 uniat deinde a nobis requirit ut boni ope
 remur Et cum in domu discipuli secreto i
 trogabant ihm quae ipi non poterat eice
 illum et dixit qd ppter incredulitatem eoru
 Non dntur discipuli increduli ppter defm fi
 dei sicut iudei s; ppter rmissios feruoris na fi
 dem rmissam habebant non sicut grana sy
 napsis qz no cu debito feruore credebant ut
 pcepta ipi face debebant Nichil em pos
 sibile erit habenti fidem feruente et p dilectoz
 opamem cui iniquas sufficit quod bn gessit
 Gram quippe synapsis est modicu ferudu
 amaru et venem expulsum in hoc ergo qd
 compat fidem grano synapsis inuit qd habe
 fidem modicaz per humilitate ferudaz p deu
 cioz amara per ebullacoem pcessioz venem
 errois expulsum p sinceritate Sedm amb
 grana synapsis res est simplex et si teritur
 in suaz fundit sic fides pmo simplex uidetur
 et si attitur ad asis gram sine uirtutis effi
 dit deinde reducat eos ad humilitate monedo
 ne quis de opibus gloletur s; humiliet se do
 cu iure obsequium debetur dicens Cum fece
 ritis oia que pcepta sunt uobis dicite no tni
 ore s; et cord ne sit tm uocalis humilitas s; re
 alis sui mutiles sum? qd debui? face fecim?
 nec uos iactetis quia bn fuistis nichil em
 fecistis quod no debuistis Quasi dicat di
 cite graz non merui? s; debitu suau solu
 do penas uenit? Et contra supbi cu neq
 qd oia s; modicaz eoz que pcepta sut fa
 ciunt non solum mox de sua iusticia psumut
 s; et infirmos quosq; despiciut Non sum? m
 s; sui quia pto magno empti et qd vpd
 cui? pto empti sum? suitate tenent No
 dntur mutiles sui facientes iure debiti
 madata dei qn fitm recipiant iure beate
 s; dntur mutiles quia domo bonoz iure
 non indiget uel quia non sunt adigne pas
 siones hui? tempore ad futuraz gloriam

Que reuelabitur in nobis uel quia quisq;
 magis debet se estimare mptem qd q statu
 attingit pfectio Unde abeda licet est igit in
 hoibus sola fides pfectio si omnibus que pcepta
 sunt impletis mptos se esse nouerit et
 quaz diu pegrant a dno semp sibi in ee
 mala que defleant sp memmunt de ee bo
 ad que gra eius uiuante perficiant Et
 itez Qui sine me nichil potestis facere
 non tpm longitudine laborz meita pensa
 re debetis si amoe et famulatu sponte
 uous semp studis augere pora hoc abeda
 Et bn dicit quod debui? face fecim? unde
 Beda. Reuera debui? quia qui no uent
 instrari s; instrare debuitos s; nos fecit ne
 nis uidet opibus confidentes s; de eius sep
 examine pauentes cum ppha dicim? quid
 retribuaz domino pro omnibus que etebuit
 nobis h' abeda. attende hic bn qd suus muti
 lus reputatur qui hoc solum facit qd facere
 tenetur Quatitaz eaz ptoz attingas sp
 sentias et dicas dno deus meus ihu xpe
 nichil sum nichil ualeo et male e' suus
 debemus ergo nup' a bono ope cessare et
 taine totum meritum nrm insufficiens e'
 spu mercedis etne reputare Unde pto qui
 coronat te in ma et m'patoibus non aut
 m meitis et m opibus tuis quia tu' ma
 puentur ut humil' deo suam? eius mu
 nere coronam ut sublimet tu illo regim?
 Et ideo cu oia fecim? reputem? nos pa
 rum aut nichil fecisse domo r'p'itu mer
 cedis quem expectam? ab eo unde dicet
 btus franciscus eaz p? multos et magis
 labores suos incipiam? suie d' q' usq;
 nro parum profecim? Et si pceptis im
 pletis nos humiliare debemus quato ma
 gis cu de illis multa obmissim? Si enim
 mutilis est qui oia pfectat qd de illo di
 cendum qui ea facere desperit Unde am
 brosius non te iactes si bn fuisti quia face
 debuisti Obsequatur sol obtempat luna s;
 uiunt angeli Das gentu electis a dno no

Sum magis dignus uocari apud quod persecutus su-
 etiam dei deinde alibi nullus se ostendens
 consiliū culpe subiecit si non in hoc iustificatus
 sum Et nos ergo a nobis laudes erigamus ne
 precipiamus iudicium dei et preueniamus suam
 iudicium si suo tempore suo iudicium resuemus hō
 ambrosius Bonum est itaque semper in timore
 scire et nichil de se presumere quia quātūcūq;
 quis bene fuerit nescit tamen si odio uel amore
 dignus sit unde Bernardus in ueritate didici nichil
 eque efficax esse ad gratiam promendam et emendam
 recuperandam quod si omnino tempore coram deo iusticia-
 ris non altum sapere si timere Beatus homo qui
 semper est pauidus Et adesse gratia time ne non
 digne operis ex ea Et subtracta est gratia
 time quia reliquit te uicibus tua et custodia Et
 inuersa est gratia time ne forte contingat
 reatum pati et contingant tibi deteriora hec
 Bernardus debemus etiam in preceptis dei et in omnibus
 operibus nostris attendere non solum ut faciamus
 si eorum ut ea secundum uoluntatem dei dirigamus
 Basilus ponit exemplum de fabro faciente se-
 curum uel quoddam aliud qui semper meminit eius
 qui inuenit opus et retinet in corde suo cuius
 magnitudinis uel qualitatis uel forme ille
 inuenit sic securum et in illud semper intendens
 quod sibi meminit a domino opus inuentionem ad hoc
 dirigit manum insecutum ut forma operis aut
 eius qui inuenit deo et uoluntate conueniat et
 nos omne conatum et omne factum in actibus
 nostris hinc debemus ut secundum uoluntatem dei qui
 opus inuenit inuenit dirigamus opus et tunc po-
 terimus implere illud apostoli sine manducatis
 sine bibitis sine aliud quod factis omnia ad gloriam
 dei facite Et subdit dominus ostendens quomodo per-
 teruitas dyaboli superetur et dicens hoc ge-
 nus demoniorum in spiritu et carne simul secundum
 causas radicatum quale supradictum est multo
 peccatis remedio in nulla peccate scilicet insecutum
 potest curare ita quod non habeat peccatum in homine
 nisi in oratione que curat peccata spiritus et ieiunio
 quod curat peccata corporis que sunt oratio et ieiunium
 sunt effectus fidei feruentis ac per caritatem

formate et operantis Unde uidetur quod ex crapula
 et ebrietate morbum illum incurrisse hoc etiam
 poterat esse alia causa propter quam discipuli non pro-
 ceciderunt eum eicere demones enim non sunt eque-
 les in uirtute naturali et ideo unus alio diffi-
 cilius potest expelli Ad expulsionem autem istius iniqui-
 tatis in expellente subiecto carnis ad spiritum
 que fit per ieiunium et eleuationem spiritus in deum
 que fit per orationem talia autem non erant ad huc
 in apostolis quia pro tempore illo non competebar eis
 ieiunare propter preuenientiam spiritus nec erant ad huc
 in deum perfecte eleuati quia fuerunt rudes et im-
 perfecti usque quo post passionem receperunt plenam
 gratiam spiritus sancti Vel non erat insecutum
 peccatum nisi in oratione inuicta et hoc obmisit
 apostoli et sic fuit error clauis adhibite ad de-
 monem excludendum sic ad huc multi errant
 eo quod clauis secundum debitum ordinem peccatis
 non utuntur Ad eum insecutum usurpet sibi po-
 testatem diuinam et absolutam hō dicit de hoc
 de superalio phariseorum et de superbia luciferi
 qui sine merito suam sedem uoluit collo-
 care in summo Et secundum Crisostomum dicitur quod
 hoc non tantum luciferi sed inuisibilium omnium
 demoniorum non erat nisi per orationem et ieiunium
 quia semper dyabolus peccatorem inhabitat
 nisi per penitentiam ad deum conuertatur et quanto
 magis differtur tanto difficilius expellitur
 ubi dicitur dum autem docet apostolos quomodo nequissimus
 demon possit expelli omnis insecutum ad uitam
 ut sit nouum grauiora queque uel inuidia
 spirituum uel hominum temperamenta ieiunio et
 orationibus esse superanda namque dominus cum iuladone
 inuictus sceleris fuit accensa hoc remedio singu-
 lari posse placari hō dicitur Per ieiunium enim
 ut dominus est curantur peccata corporis et per orationem
 peccata mentis et sic quelibet temptatio superata
 cum eis. Vel per ieiunium intelligitur declinatio
 malorum et per orationem operatio bonorum Et sic
 accipitur hic ieiunium generale pro abstinentia
 non solum ab esca sed et ab omnibus terrenalibus
 delectationibus et uiciis unde dicit Augustinus
 quod per spiritum et magnum ieiunium esse non solum

a cibo sed et ab omnibus iniquitatibus et u-
 licatis uoluptatibus seculi abstinere. Unde bñ.
 si sola gula peccauit sola ieiunet et sufficit.
 Si uero et peccauerit cetera membra cur
 non ieiunent et ipsa ieiunet ergo oculus a
 curiosis aspectibus et omni pecculancia ut
 bene humiliatus coherere in pñia q̄ male
 lib' uagabat' in culpa ieiunet auris nequit
 pruriens a fabulis et rumoribus et quecuq̄
 oiosa sunt et ad salutem minime p̄tinencia
 ieiunet lingua a detractoe et inuentione
 ab inutilibus uarijs atq̄ scurrilibus uerbis
 Inedum q̄ ob grauitate silentij ab ipis que
 uideri poterant nacta ieiunet manus ab
 oiosis signis et opibus omnibus quecuq̄ no
 sunt impata. Et multo mag' aia ipa ieu-
 net a uicij et ppria uoluntate sua. Et en
 sine ieiunio h' cetera a dño r̄p̄bantur sicut
 scriptum est. Quia in diebus ieiunij nostri
 inuenit uoluntas nra. Non solum aut ab
 illicitis s' ab ipis quoq̄ licitis optet nos iei-
 unare si ea nobis que p̄us commisit illi-
 cita uolumus condonari. h' bñ. Et fm beda
 Oritur ieiunium generale est no solum ab escis
 s' a cunctis illecebris abstinere carnalib' p̄mo
 ab omnibus uicij passionib'. sic et oro gñalis
 non solum in uerbis est quib' dicitur deinde
 inuocamus. Sed etia in omnibus que in obse-
 quium nri conditoris fidei deuocoe gerimus
 teste aplo qui ait. Ome in missione orate
 h' beda. Tunc quippe sine in missioe oam
 cum ea solum opa gerim' que nos pietati
 commendat auctois. Semp en orat qui sp̄
 bene facit et in bono p̄seuerat. **Oratio**
Ommne ihu xpe qui nos humili-
 tatem uerbo et exemplo docuis-
 ti da michi ut inig' alta s' semp
 humilia de me cord' sentia ore p̄feram
 et opere ostendam. Eripe me et custodi a
 malignis spiritibus et defende ab omnibus
 inimicis uisibilibus et inuisibilibus et p̄ra
 michi o saluator meus et deus meus ut
 ieiunij et orationibus queient' intent' tue

tas inuidoru spirituum et prauoru hominum
 temptaciones ualeas te uiuante superare et ab
 hostibus mentis et corporis merear te mise-
 rante liberari et semp saluus esse amez.
**De tributo pro domino et petro soluto et de
 questione discipulorum super maior' eora**
Quia ex hys que dominus ege-
 rat et dixerat in iherosolimis iudei que-
 rebant cum occidere ideo an pa-
 ssa uolebat in iudea ambulare qe no dum
 hora eius uenerat et ut ostendat q' aliquando
 persecucos fugere licet fidelibus suis eet unde
 aug' non perdidit p̄tatem s' uita' consolabatur
 fragilitatem futurum en erat ut a-
 liquis fidelis se abscondet et ideo p̄cessit in
 capite ne membro postea obiectur p̄ timore
 In galilea igitur in terra ubi erat conceptus et
 nutritus oisabat' cum discipulis suis. Et fm
 Criso. ne discipuli dicerent qua de causa con-
 tinue hic conuersantur rursus de passione
 eis loquitur ut q' asueti circa negocium
 mortis xpi minus cum uenerit scandaliza-
 rentur. Et cum morte sua eora p̄dixit
 suaz r̄surrector ne in passione eius murre-
 rent desperacoz. Unde dixit ad eos p̄oite
 uos in cordibus uestris fidei istos s' que se-
 ciunt de mea passione et r̄surrector quia
 eora r̄cordacio et memoria utilis est ualde.
 filius en hois tradendus est s' a p̄re p̄ ca-
 ritate mimit a se ipso p̄ obedientiaz uolu-
 tate a drabolo per suggestioz inig' a iuda
 per cupiditatem mahiaz a iudeis p̄ inuidia
 dolosaz a pylato per pusillanimitate inde-
 bitaz et manus homin' r̄ diuersu nationu
 q' hūancus senaencium s' iudeoru et ge-
 cum et diuisoz sciatu quia milia regum
 principu sacerdotu religiosoru et pploru et
 occidit eu magna iniquitas quia homines
 occidunt homi saluatorem et ne hys andi-
 tis tristitia absorbeat' subiugit et tertia
 die resurget ut tristitia leta succedant.
**Et contristati sunt uehement' quia ois
 societas ita erat eis dulcis et grata q' no**